

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **C. Y. A.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2015, č. j. 62 Az 9/2014 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2014, č. j. OAM-350/ZA-ZA14-P12-2013, rozhodl tak, že žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 25. 2. 2015, č. j. 62 Az 9/2014 - 31, zamítl žalobu, kterou žalobkyně napadla uvedené rozhodnutí žalovaného, a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že nedošlo k porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, když žalovaný vycházel ze současné výpovědi žalobkyně a z výpovědi předestřené v azylovém řízení z roku 2006, na základě nichž vyhodnotil věrohodnost příběhu žalobkyně. Informace o zemi původu z let 2012 a 2013 byly vzhledem k podání žádosti o mezinárodní ochranu dne 31. 10. 2013 aktuální, v Ghaně v době řízení neprobíhal žádný válečný konflikt a země patřila k nejbezpečnějším africkým státům. Krajský soud zároveň neshledal existenci důvodů pro aplikaci § 12 písm. b) zákona o azylu, protože nedošlo k prokázání pronásledování. Žalobkyně nebyla členkou žádné politické strany, pracovala jako učitelka, angažovala se v mládežnickém hnutí a její obavy byly spojeny s manželem, se kterým je ale již rozvedena. Rovněž výběr manžela žalobkyně jejím otcem nebylo možné považovat za pronásledování a žalobkyně měla doma i prostor k seberealizaci. Krajský soud dále konstatoval, že žalovaný vyjádřil důvody pro neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, když hodnotil rodinnou, sociální a ekonomickou situaci, přihlédl ke

zdravotnímu stavu a rodinnému kontaktu s bratrem. Přitom krajský soud neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany, protože žalobkyně nekonkretizovala ve správním řízení žádné skutečnosti podřaditelné pod důvody v § 14a odst. 2 zákona o azylu; tvrzené psychické trauma z návratu nebylo podřaditelné pod uvedené důvody. Žalobkyně tak neprokázala existenci pronásledování, nehrozila jí vážná újma a své údajné obavy nepodložila dostatečně přesvědčivými důkazy. Z přiložených zpráv vyplynulo, že ústava Ghany upravuje svobodu cestování po Ghaně i do zahraničí a státní orgány tyto práva obecně respektují. Přes existenci trestu smrti nikdo nebyl v Ghaně od roku 1993 popraven. Závěrem krajský soud uvedl, že ačkoli je smyslem zákona o azylu poskytovat ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoli negativním jevem v zemi původu, nýbrž pouze před pronásledováním ze zákonem uznaných důvodů.

[3] Kasační stížností doručenou dne 30. 3. 2015 zdejšímu soudu a doplněnou dne 4. 5. 2015 brojí žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) proti nadepsanému rozsudku krajského soudu. Svoji kasační stížnost považuje za přijatelnou ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, vzhledem k zásadnímu pochybení krajského soudu, které by mohlo představovat zásadní dopad do jejího hmotněprávního postavení, což v posuzovaném případě nelze vyloučit. Žalovaný porušil § 3 správního řádu, § 12 písm. b), § 14 a § 14a zákona o azylu a jeho rozhodnutí je přitom v rozporu i s §§ 2, 4, 68 odst. 3 správního řádu a s mezinárodními dokumenty závaznými pro Českou republiku.

[4] Stěžovatelka požádala o azyl za situace, kdy režim v Ghaně není schopen zajistit základní práva a svobody a stěžovatelka byla obětí nepřímého „genderového násilí“. Důvody byl neustálý strach z jednání jejího manžela, se kterým musela žít ve vynuceném sňatku, všeobecný nedostatek respektu k dodržování základních práv a svobod a méněcenné postavení žen ve společnosti. Pokud stěžovatelka vypovídala v řízení o mezinárodní ochraně zmatečně a nesouvisle, lze tuto skutečnost přičíst stresu a nastavení pohovoru jako výslechu.

[5] Žalovaný se vůbec nezabýval stěžejním bodem – diskriminací nuceně vdaných žen. Naopak generalizoval azylové důvody, které nikdo netvrdil, a potom dospěl k závěru, že stěžovatelka tyto důvody neuváděla. Přitom nevzal na vědomí tvrzené důvody a nijak se s nimi nevypořádal, pročez zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností, a to zejména ve vztahu k aplikaci § 12 písm. b) zákon o azylu. Ve vztahu k § 14 zákona o azylu se rovněž chybně omezil jen na absenci nemoci stěžovatelky. Krajský soud se potom v rozsudku věnoval těmto námitkám zcela nedostatečně a nesprávně vyhodnotil za dostačující neaktuální podklady.

[6] Jako žena byla stěžovatelka neustále objektem diskriminace, nemohla si zvolit svobodně manžela a chtěla nalézt útočiště v zemi, kde může žít bez strachu a kde jsou dodržována základní lidská práva a svobody. Navíc má důvodné obavy, že jí v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí, před kterým jí státní orgány neochrání. Uvedené důvody byly dostatečné pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu.

[7] Na území Ghany nemá stěžovatelka zázemí a téměř žádné příbuzné, kteří by jí mohli nabídnout při návratu útočiště. Vzhledem k tomu by mohla splňovat předpoklady pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Krajský soud přitom nezohlednil absenci příslušného odůvodnění v rozhodnutí žalovaného

pokračování

a to, že žalovaný nezjišťoval skutečnosti pro udělení humanitárního azylu, protože je jeho rozsudek nepřezkoumatelný.

[8] Stěžovatelka je přesvědčena, že žalovaný nezajistil dostatečné informace o tom, že se tvrzení stěžovatelky o pronásledování, závažném omezování jejích lidských práv a nebezpečí v případě nuceného návratu nezakládá na pravdě. Pochybil rovněž, když nezohlednil situaci v zemi původu stěžovatelky a vycházel ze zpráv starých rok či dva roky a blíže nedefinovaných zpráv ČTK. Zatímco měl přezkoumat, zda je Ghana schopna bránit diskriminaci z důvodu pohlaví a příslušnosti k sociální skupině, spekulativně využil informací z prvního řízení v neprospěch stěžovatelky.

[9] Závěrem stěžovatelka poukazuje na zvláštní povahu azylového řízení, ve kterém se žadatel o azyl běžně nachází v důkazní nouzi, a proto je v případě pochybností nutné žadatelovou věc uznat. Zároveň odkazuje na judikaturu (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 52 Az 46/2003; rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 47 Az 114/2003; rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 421/2004), ze které dovozuje, že rozhodnutí správních orgánů musí být řádně odůvodněno. Přitom v rozhodnutí žalovaného absentují úvahy, proč stěžovatelka nesplnila podmínky pro udělení azylu, humanitárního azylu či doplňkové ochrany. Odůvodnění krajského soudu potom neobsahuje téměř žádné informace o zemi původu stěžovatelky. Napadeným rozsudkem byl porušen čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod; zároveň měl být posouzen zásah do práv stěžovatelky dle čl. 8 Úmluvy.

[10] Žalovaný ve vyjádření ze dne 19. 5. 2015 ke kasační stížnosti uvádí, že jeho rozhodnutí a rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem. Žalovaný neshledal existenci důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu a přítomnost znaků vážné újmy pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 téhož zákona. V řízení shromáždil žalovaný všechny potřebné podklady, provedl dokazování a zabýval se skutečnostmi, které stěžovatelka uvedla. Jelikož kasační stížnost považuje za nedůvodnou, navrhuje její zamítnutí.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku [§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Po konstatování přípustnosti podané kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení příslušná kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, byl podán například usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, podle něhož „*[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního*

případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů“.

[13] V souzeném případě však Nejvyšší správní soud neshledal, že by tyto podmínky byly splněny, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[14] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57 (všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz), podle něhož je věrohodná výpověď dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel o azyl prokazuje pronásledování vlastní osoby. Nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, naopak znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105). Proto byla konzistentnost příběhu stěžovatelky hlavním kritériem pro posouzení její žádosti, a to zvláště za situace, kdy stěžovatelka je osobou s vysokoškolským vzděláním, u které je možné předpokládat dostatečné rozumové schopnosti. Žalovaný přitom umožnil stěžovatelce rozpory ve výpovědích vysvětlit a teprve na základě všech provedených důkazů dospěl v druhém řízení o udělení mezinárodní ochrany k závěru, že výpověď stěžovatelky není věrohodná (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 - 55). Tvrdila-li stěžovatelka účelově důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, měly stejný charakter i shodné nebo obdobné důvody tvrzené podle § 14a téhož zákona (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2009, č. j. 48 Az 116/2008 - 52).

[15] Kvalitou zpráv o zemi původu se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS. K otázce pronásledování žen jejich manželi se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 - 67. Obecným obavami žadatele o azyl z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se žadatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, se Nejvyšší správní soud potom věnoval v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54. Vyhrožování ze strany soukromé osoby a ekonomické problémy nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 a 14 zákona o azylu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65), a možnost k seberealizaci bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele nelze vnímat jinak než jako důvod ekonomický (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54).

[16] Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok, správní orgány o něm rozhodují na základě správního uvážení a soud přezkouvávají rozhodnutí pouze v omezeném rozsahu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003; ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Kritériem pro udělení humanitárního azylu je posouzení, zda by v konkrétním případě bylo „nehumánní“ azyl neposkytnout. Míra volnosti správního orgánu je přitom omezena jen zákazem libovůle (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Ačkoli stěžovatelka napadá nedostatek důvodů, pro něž žalovaný stěžovatelce nepřiznal humanitární azyl, sama žádné takové důvody výslovně netvrdí a neuvedla je ani ve své žádosti o mezinárodní ochranu. Rovněž potíže se zaměstnavatelem není možné bez dalšího

pokračování

vnímat jinak než jako ekonomické důvody, které nepostačují k udělení humanitárního azylu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64).

[17] Ve správním řízení, ze zpráv o zemi původu a ani tvrzení stěžovatelky nevyplynuly skutečnosti, které by naplňovaly některý z důvodů v § 14a odst. 2 zákona o azylu pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatelka rovněž neuvedla žádné závažné nemoci nebo zdravotní postižení, jejichž léčba by byla v zemi původu stěžovatelky nedostupná (rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2014, č. j. 63 Az 20/2013 - 56).

[18] Jelikož kasační stížnost nepřesahovala podstatně vlastní zájmy stěžovatelky, Nejvyšší správní soud ji shledal nepřijatelnou, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu